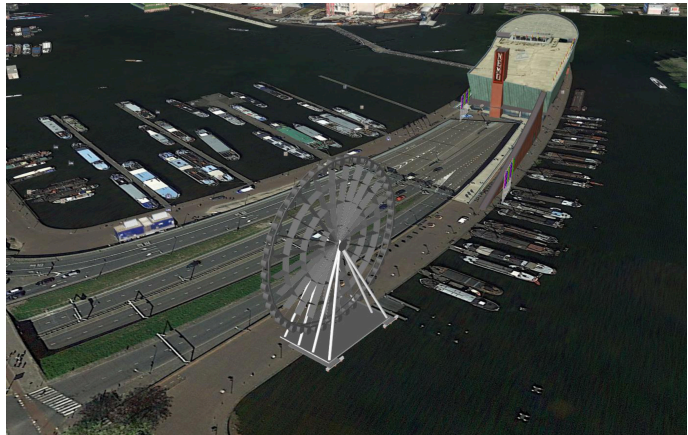

Reuzenrad aan het Oosterdok

Op 29 december 2020, dus zeg maar in de periode dat de meeste mensen vooral aan olliebollen denken, werd een vergunning verleend voor een reuzenrad aan het Oosterdok. De vergunning is verleend door het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, staat niet op de lijst van bekendmakingen van Amsterdam en is dus niet gemakkelijk te vinden.¹ Het reuzenrad is een kermisattractie en wordt geplaatst door Vallentgoed Kermisexploitatie BV. Een kroonstuk van Pretpark Amsterdam? Een cadeautje voor Amsterdam 750?

De feiten

Het Reuzenrad doet denken aan London Eye en moet op de kade van de IJ-tunnel komen te staan, gedeeltelijk op het water, nabij waterstaatswerken, en valt daarom onder de bevoegdheid van het waterschap. De vergunning voor “het plaatsen van een tijdelijk reuzenrad in de beschermingszone van boezemwater en boven boezemwater” is verleend door het dagelijks bestuur van AGV door een senior medewerker Vergunningen op basis van de Waternet, de Keur AGV en de AWB. De vergunning betreft het tijdelijk plaatsen van een reuzenrad. De kermisattractie moet zijn verwijderd op 1 februari 2022, dus mag er

ruim een jaar staan. Daarna is er zicht op een permanente vergunning, alhoewel het object dan uitgebreider zal moeten worden getoetst. Het Oosterdok ligt immers in het beschermd stadsgezicht en het water mag niet klakkeloos worden dichtgezet.

Daar is echter helemaal niet naar gekeken, laat staan dat er bijvoorbeeld een Hoogte Effect Rapportage is opgesteld (verplicht boven de 30 meter). De overwegingen die aan het besluit ten grondslag zijn gelegd zijn summier en bestaan alleen uit het volgende:

- Het tijdelijke reuzenrad heeft geen negatieve invloed op het onderhoud en de doorstroming van de boezem.
- Voorgescreven is dat na afronding van de werkzaamheden de watergang en kade in oorspronkelijk staat hersteld moet worden.

De stukken van de aanvraag bestaat alleen uit een tekening van het reuzenrad en van de layout en het aanvraagformulier.

Er kan gedurende een periode van zes weken vanaf de dag van de bekendmaking een bezwaarschrift worden ingediend en toegestuurd aan Waternet. Echter, een bewaar heeft geen opschortende werking. Daarvoor moet een voorlopige voorziening worden gevraagd aan de rechtbank en is griffierecht verschuldigd.

Speculatie

Op 8 december ontving Waternet een aanvraag voor een vergunning, de datum op de bouwtekening is 16 december, al op 29 december, krap twee weken daarna, werd de vergunning verleend. Dat is wel erg snel. Het College van B & W is van de aanvraag wel in kennis gesteld, staat er in de vergunning. Desalniettemin is de vergunning in de donkere weken vóór de jaarwisseling, waarin veel ambtenaren en bestuurders met verlof zijn, geruisloos verleend. Nu is het niet de eerste keer dat er een aanvraag werd gedaan voor een reuzenrad. In 2018 werd een poging gedaan een dergelijke kermisattractie te plaatsen op de Kop van Java.² Het 90 meter hoge ‘observation wheel’ was een initiatief van Dries van Heusden die een conceptaanvraag deed. De gemeente wilde echter niet meewerken aan het plan. Wethouder Van der Burg wilde de Kop van Java reserveren voor toekomstige ontwikkeling en het plan stief een voortijdige dood.

¹ De bekendmaking is op 29 december 2020 gepubliceerd door Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en heeft als identifier ‘wsb-2020-14738’. Zie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/wsb-2020-14738>

² Zie: <https://www.parool.nl/nieuws/aanvraag-ingediend-voor-giga-reuzenrad-op-kop-van-java~b0a0ca44/>

De huidige initiatiefnemer, Louis Vallentgoed uit Bergen op Zoom, had in januari 2020 een reuzenrad aangeschaft voor gebruik op kermissen.³ Hij wilde er, volgens een tekst op themaparkfreaks.eu, in 2020 mee rondreizen naar kermissen en andere evenementen. En toen kwam de coronacrisis. Hij zal hebben gedacht: In Amsterdam kan alles, daar kan ik mijn reuzenrad wel een jaar neerzetten.

Zijn reclamefolder op themaparkfreaks.nl, '*licensed to thrill*', spreekt over een 38 meter hoog reuzenrad met 24 gondels voor telkens 6 personen, uitgerust met de meest geavanceerde multi-kleuren verlichting en moderne LED schermen. In totaal zouden er 15.000 LED-lampen en 10.000 smart LED-lampen op zitten. Een soort verlichte kerstboom dus.

De initiatiefnemer van het reuzenrad op de Kop van Java verwachtte destijds een half miljoen bezoekers per jaar.

Vragen

De kwestie roept een groot aantal vragen op:

1. Wat is de zichtbaarheid, ook in de avond en nacht, van het reuzenrad vanuit het beschermd stadsgezicht en het UNESCO-Werelderfgoed?
2. Heeft er onderzoek plaatsgevonden naar zichtlijnen, bijvoorbeeld in het kader van de boven 30 meter verplichte Hoogte Effect Rapportage?
3. Is de UNESCO geïnformeerd, in overeenstemming met de 'Operational Guidelines'?
4. Mag het water zomaar worden volgeplempt, zonder dat er wordt getoetst aan de waterbalans?
5. Wat betekent de houdbaarheid van 'tijdelijke' vergunningen in een beschermd stadsgezicht?
6. Wat zijn de gevolgen voor de bereikbaarheid? Het reuzenrad zal veel extra verkeer geven op de IJ-tunnelroute.
7. Het plaatsen van een kermisattractie staat haaks op het streven de balans in de binnenstad te herstellen.
8. Heeft stadsdeel Centrum akkoord gegeven voor het plaatsen van het reuzenrad aan de kade? Kan de beslissing over de aanvraag beperkt blijven tot AGV?
9. Kan het bezwaar tegen een vergunning op basis van de Waterwet alleen waterhuishoudelijke aspecten betreffen?
10. Hoe groot is de kans dat het tijdelijke reuzenrad 'per ongeluk' blijft staan?

Walther Schoonenberg
4 januari 2021

³ Zie: <https://bekendmakingen.amsterdam.nl/bekendmakingen/stadsdeel-oost/2018/week-13/aanvragen/aanvraag-e/>
Zie ook: <https://themeparkfreaks.eu/2020/01/nieuw-reuzenrad-van-vallentgoed-voor-nederlandse-kermissen/>